

Νικόλαος Αστρινίδης

Ο Νικόλαος Αστρινίδης (6 Μαΐου 1921-) είναι συνθέτης, αρχιμουσικός, πιανίστας, και παιδαγωγός. Θεωρείται ένας από τους τελευταίους αντιπροσώπους της εθνικής σχολής και από τους κορυφαίους Έλληνες συμφωνιστές της μεταπολεμικής περιόδου.

Βίος

Έλληνας της Βαλκανικής Διασποράς, ο Αστρινίδης γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Άκερμαν της Βεσσαραβίας (Ρουμανία). Ο πατέρας του, μετανάστης από το Σκοπό της Ανατολικής Θράκης, δημιούργησε σημαντική

περιουσία στην τσαρική Ρωσία. Μετά την Οκτωβριανή Επανάσταση, κατέφυγε στη Βεσσαραβία, προσαρτημένη εκείνη την εποχή στην Ρουμανία, όπου παντρεύτηκε μια Ρουμανορωσίδα και απέκτησε τρεις γιους. Παρά την ισχυρή Ελληνική συνείδηση στην οικογένεια, κανείς δεν μιλούσε Ελληνικά. Ο συνθέτης μεγάλωσε στην κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα της μεσοπολεμικής Ρουμανίας και ήδη από την εφηβική του ηλικία έδειξε σημαντική κλίση στη μουσική. Ικανοποιώντας πατρικές επιθυμίες σπούδασε Χημεία στο Πανεπιστήμιο του Βουκουρεστίου, ενώ ταυτόχρονα φοίτησε στο Ωδείο της ίδιας πόλης.[3] Καταλυτική για την καλλιτεχνική του ανάπτυξη υπήρξε η επιρροή του Dinu Lipatti, που μόλις είχε επιστρέψει από το Παρίσι, και τού πρόσφερε ιδιωτικά μαθήματα στο πιάνο και τη σύνθεση.

Η έναρξη του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου έφερε σύντομα χάος και στην Ρουμανία. Η Σοβιετική εισβολή του 1940 χώρισε την οικογένεια Αστρινίδη στα δύο. Μετά από κινηματογραφικές περιπέτειες, ο συνθέτης και οι γονείς του κατάφεραν να διαφύγουν στη Μέση Ανατολή. Ο Αστρινίδης κατατάχθηκε στην Ελληνική Βασιλική Αεροπορία και υπηρέτησε στην 335η μοίρα καταδιώξεων υπό τον θρυλικό Βαρβαρέσο. Τα δύο χρόνια που πέρασε στο μέτωπο της Λιβύης υπήρξαν τα πλέον δραματικά για την έκβαση του πολέμου. Ένας τραυματισμός στο πόδι και η ακόλουθη παρασημοφόρηση (Μετάλλιο Εξαιρέτων Πράξεων) έφεραν τον συνθέτη στο Κάιρο, την πλέον κοσμοπολίτικη πρωτεύουσα του κόσμου. Εκεί ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του ως πιανίστας και συνθέτης, δίνοντας περίπου 80 συναυλίες για τα Ελληνικά και Συμμαχικά στρατεύματα. Το 1944 έλαβε το Πρώτο Βραβείο Πιανιστικής Ερμηνείας και Σύνθεσης στο φημισμένο Eisteddfod Festival με την *Κυπριακή Ραψωδία* και τον επόμενο χρόνο (1945) διηύθυνε στην Όπερα του Καΐρου το συμφωνικό του έργο *Οιδίπους Τύραννος*.

Μετά την αποστράτευσή του το 1947 πήγε στο Παρίσι, όπου ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Schola Cantorum παίρνοντας διπλώματα δεξιοτεχνίας πιάνου και σύνθεσης με βαθμό άριστα. Σχεδόν αμέσως άρχισε συνεχείς περιοδείες ως πιανίστας σε όλο τον κόσμο δίνοντας περισσότερες από 3000 συναυλίες είτε ως σολίστ είτε σε σύμπραξη με άλλους καλλιτέχνες. Συνεργάστηκε, μεταξύ άλλων, με τον βιολοντσελίστα Bernard Michelin και με τους βιολονίστες Christian Ferras, Henryk Szeryng και Jacques Thibaud, ενώ έχει ηχογραφήσει στους ραδιοφωνικούς σταθμούς των περισσότερων μεγάλων πρωτευουσών του κόσμου. Συμμετείχε, επίσης, στα Φεστιβάλ Αθηνών και Οχρίδας. Το 1949 ο μουσικός οίκος "Ricordi Ameri-cana" εξέδωσε έργα του για πιάνο. Η α' εκτέλεση του συμφωνικού του ποιήματος "Ο Πύργος της Μοναξιάς" δόθηκε στο Theatre des Champs-Elysees, στο Παρίσι, το 1950 από την Orchestre de la Societe des Concerts du Conservatoire και αναμεταδόθηκε από το Εθνικό Δίκτυο της Γαλλικής Ραδιοφωνίας. Επίσης, το έργο του "Fantaisie Concertante" για βιολί και πιάνο εκτελέστηκε στην Salle Gaveau στο Παρίσι το 1951 και στο Φεστιβάλ του Αμβούργου το 1952. Στην τριετία 1959-1962 βρέθηκε σχεδόν μόνιμα στη Μαρτινίκα των Γαλλικών Αντιλλών, όπου ύστερα από εντολή της Γαλλικής Κυβέρνησης μαζί με την Colette Frantz ίδρυσαν και διηύθυναν μουσική σχολή, ενώ ο ίδιος ίδρυσε και διηύθυνε την Ορχήστρα Δωματίου των Γαλλικών Αντιλλών. Από το 1965 και ως το 1986 ήταν διευθυντής της Φιλαρμονικής και της Μικτής Χορωδίας του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Τον επόμενο χρόνο (1966) παρουσίασε στα "Α' Δημήτρια" τα ορατόριά του "Άγιος Δημήτριος" και "Κύριλλος και Μεθόδιος". Στα πλαίσια της ίδιας διοργάνωσης εκτελέστηκαν το ορατόριό του "Ψαλμοί" (1968) και η "Συμφωνία 1821" (1971). Από το 1970 έχει πραγματοποιήσει 15 περίπου περιοδείες με την τριπλή του ιδιότητα στη Ρουμανία και τη Βουλγαρία.

Υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Μουσικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδος, ενώ διετέλεσε και μέλος της Καλλιτεχνικής Επιτροπής του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος. Από τους πιο ένθερμους υποστηρικτές της κίνησης για τη δημιουργία Όπερας στη Θεσσαλονίκη, διηύθυνε μερικές από τις πρώτες παραστάσεις της Όπερας Θεσσαλονίκης, ενώ αργότερα ίδρυσε και διηύθυνε τις παραστάσεις της Όπερας Δωματίου Βορείου Ελλάδος.

Από το 1979 διευθύνει τη Μαντολινάτα Θεσσαλονίκης και από το 1980 είναι διευθυντής του Μακεδονικού Ωδείου Θεσσαλονίκης. Έχει τιμηθεί με το Μετάλλιο του Τάγματος Γεωργίου Α' (1962). Είναι μέλος της Γαλλικής "Ένωσης Συγγραφέων, Συνθετών και Μουσικών Εκδοτών" (S.A.C.E.M., Παρίσι), της "Διεθνούς Εταιρείας Σύγχρονης Μουσικής"(Παρίσι) και της "Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών"- Αθήνα. Το συνθετικό του έργο, αναγνωρισμένο ήδη από τα μέσα της δεκαετίας του '40, περιλαμβάνει ορατόρια, συμφωνικά έργα, συνθέσεις για πιάνο, και μουσική δωματίου, σκηνική μουσική και τραγούδια, ενώ πρόσφατα αποτέλεσε θέμα διπλωματικής εργασίας στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Αριστοτέλειο Αριστοτελείου Πανεπιστημίου. Συναυλίες αποκλειστικά αφιερωμένες στο έργο του έχουν δοθεί σε πολλές πόλεις του κόσμου.

Το 2010 εκδόθηκε από τη Subways Music ο δίσκος «Νίκος Αστρινίδης – 90στά γενέθλια» με έργα για σόλο πιάνο και έργα μουσικής δωματίου με κεντρική ερμηνεύτρια του δίσκου την πιανίστρια Ερατώ Αλακιοζίδου.

Σταδιοδρομία

Η διεθνής σταδιοδρομία του Αστρινίδη (1947-1964) υπήρξε εντυπωσιακότατη, περιλαμβάνοντας περίπου 3000 συναυλίες σε τέσσερις ηπείρους, συνεργασίες με κορυφαίους σολίστ (Jacques Thibaud, Henryk Szeryng) και πρεμιέρες σε σημαντικές αίθουσες και φεστιβάλ. Οι συνεχείς μετακινήσεις όμως περιόρισαν τη συνθετική του δραστηριότητα. Μολονότι η εγκατάσταση στη Θεσσαλονίκη τον έκοψε από τη διεθνή σκηνή, τού πρόσφερε χρόνο να συνθέσει μεγάλα συμφωνικά έργα σε θέματα της προτίμησής του. Επίσης είχε την ευκαιρία να πρωτοπορήσει στη δημιουργία καλλιτεχνικών δεσμών με Βαλκάνιες χώρες, ιδιαίτερα τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία.

Για 21 χρόνια διετέλεσε αρχιμουσικός της Φιλαρμονικής Ορχήστρας Δήμου Θεσσαλονίκης. Στις 14 Μαρτίου του 1990 έγινε συναυλία προς τιμήν του με τις Μαρία Τάνη, Έφη Χατζηδημητρίου και άλλες καλλιτέχνιδες απο τη Θεσσαλονίκη. Υπάρχει χορωδία με το όνομα του. Επίσης είναι καλλιτεχνικός σύμβουλος στην Κυπριακή Ακαδημία μουσικής.

Εργογραφία

Έγραψε τα έργα *Άγιος Δημήτριος, Κύριλλος και Μεθόδιος, Νεανικά χρόνια του Μέγα Αλέξανδρου, Κυπριακή ραψωδία* (1944-1945), *Δύο κομμάτια σε ελληνικό ύφος, Συμφωνία 1821 κ.α.*

Τη συστηματική καταγραφή και μελέτη του έργου του έχει αναλάβει ο Δρ. Ηλίας Χρυσοχοϊδης, συγγραφέας της διπλωματικής εργασίας *Το συνθετικό έργο του Νίκου Αστρινίδη: Μια πρώτη προσέγγιση* (Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, 1992).